
Quickscan arbeidsmarkt Achterhoek 2011

21 juni 2011

K. Hagens, H. Kraaijvanger

rijnland
advies

Inhoud

Samenvatting	3
Conclusies	7
1. Inleiding	9
1.1 Het POAA en arbeidsmarktonderzoek	9
1.2 Onderzoeksmethode, respons en statistische betrouwbaarheid	10
1.3 Dit rapport	12
2. De werkgelegenheid	13
2.1 Arbeidscapaciteit en soort dienstverband	13
2.2 Werknemers uit andere EU-landen	14
2.3 Ontwikkeling van de werkgelegenheid in 2010	15
2.4 Verwachte ontwikkeling van het personeelsbestand in 2011	17
3. Vacatures	20
3.1 Openstaande vacatures	20
3.2 Vacatures in FTE, opleidingsniveau en vervulbaarheid	21
4. Verwachte personeelstekorten	25
5. Scholing van personeel	27
5.1 Behoefte aan bijscholing van personeel	27
5.2 Startkwalificatie	29
5.3 Mogelijkheden voor leerbanen/stageplaatsen	30
6. Informatiebehoefte van de bedrijven	31
6.1 EVC/EVP/Ervaringscertificaat	31
6.2 Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)	32
6.3 Overige onderwerpen	33
7. De behoefte aan HBO-ers	34
7.1 De behoefte aan HBO-ers in de komende jaren	34
7.2 Het Career Center	37
8. Tevredenheid over het beroepsonderwijs	39
8.1 Tevredenheid	39
8.2 Suggesties van bedrijven ter verbetering van de aansluiting	39
9. Deelname aan onderzoek en bijeenkomsten	41
9.1 Deelname aan onderzoek	41
9.2 Deelname aan branchebijeenkomsten	42

Samenvatting

Arbeidscapaciteit

- Bij de bedrijven in de enquête zijn per 1 januari 2011 tezamen bijna 35.000 FTE aan arbeidskrachten werkzaam.
- 80% van de werkzame arbeidskrachten heeft een “vast” dienstverband. 20% heeft een flexibel dienstverband.
- Bedrijfstakken met een hoog percentage flexibele dienstverbanden zijn de Horeca (61%), de Detailhandel (39%) en de categorie Overig, met daarin onder andere cultuur, sport en recreatie (31%).
- 1,6% van de arbeidscapaciteit wordt gevormd door mensen uit Duitsland. Met name in Transport en post is het aandeel van Duitsers hoog (5,4%). Polen en personen uit andere nieuwe EU-landen vormen tezamen 0,3% van de arbeidscapaciteit.
- Bij de helft van de bedrijven is in 2010 het aantal formatieplaatsen gelijk gebleven. Bij een kwart nam de capaciteit af en bij een kwart nam de capaciteit toe.
- Een relatief hoog aandeel bedrijven met een afname in 2010 vinden we in Openbaar bestuur en onderwijs (40%) en de Bouw (30%).
- Een relatief hoog aandeel bedrijven met een toegenomen capaciteit vinden we in de Zorg (44%) en Transport en post (38%).
- Onder grotere bedrijven kende een groter deel een toename van de arbeidscapaciteit dan onder kleine bedrijven.
- Over het gehele bedrijvenbestand nam het aantal formatieplaatsen in 2010 toe met 1,4%. Opvallend zijn de relatief hoge toenames in de Zorg (6,7%), Overig (5,7%) en de Landbouw (4,2%).
- Voor 2011 verwacht een meerderheid (60%) dat het aantal formatieplaatsen van rechtstreekse dienstverbanden gelijk zal blijven. 24% verwacht een stijging en 13% verwacht een daling. Over het algemeen zijn grotere bedrijven iets optimistischer over de ontwikkeling van de arbeidscapaciteit in 2011 dan kleinere bedrijven.
- Bedrijven verwachten een bescheiden toename van de arbeidscapaciteit (1,4%). Opvallende toenames worden verwacht in de Groothandel (4,2%), de Zorg (2,7%) en de Detailhandel (2,3%). Een opvallende afname wordt verwacht in Openbaar bestuur en onderwijs (-2,4%).
- Het aantal medewerkers dat de komende 2 jaar het bedrijf verlaat vanwege VUT of pensioen bedraagt 2,5% van de huidige formatie. Een relatief hoog aandeel uitstromers door VUT of pensioen vinden we in de Bouw, Openbaar bestuur en onderwijs, de Zorg en Overig.

Personeelsbehoefte

- De bedrijven in de enquête hebben tezamen 837 vacatures op het moment van onderzoek.
- Bij de bedrijven in de enquête staan op het moment van onderzoek 950 FTE aan vacatures open. Dat is 2,74% van de totale arbeidscapaciteit in FTE.
- Op basis hiervan kan het totale volume van vacatures in de Achterhoek in mei worden geschat op 2.800 FTE.
- De landelijke vacaturegraad in het eerste kwartaal is volgens het CBS 1,7%. De vacaturegraad in mei in FTE is voor de Achterhoek 2,74%. Deze cijfers zijn niet volledig vergelijkbaar, omdat het Achterhoekse cijfer de vacaturegraad in FTE weergeeft en het landelijke CBS-cijfer het aantal vacatures per 1000 banen betreft. Daarnaast heeft het CBS-cijfer betrekking op het eerste kwartaal en het Achterhoekse cijfer op de stand in mei. Ondanks de beperkte vergelijkbaarheid lijkt de Achterhoekse vacaturegraad toch gunstig af te steken bij de landelijke.

- Voor 58% van de openstaande vacatures is MBO-niveau vereist. Een kwart van de vacatures is op HBO-niveau. 17% is op een niveau lager dan MBO. Dergelijke vacatures onder MBO-niveau komen naar verhouding veel voor in de Landbouw en de Horeca. Vacatures voor hoger opgeleiden komen naar verhouding veel voor in Openbaar bestuur en onderwijs, de bedrijfstak Overig en in de Zakelijke dienstverlening.
- Ruim de helft van de vacatures (54%) wordt door de bedrijven als moeilijk vervulbaar gekenschetst. Een relatief hoog aandeel moeilijk vervulbare vacatures is er in de Bouw en de Groothandel.
- In de bedrijfstak met de meeste vacatures (de Zorg) is de vervulbaarheid goed; 64% is makkelijk vervulbaar. Relatief veel moeilijk vervulbare vacatures zijn er in de Groothandel, de Bouw, de Detailhandel en de Industrie.
- Voor zorgpersoneel en verkooppersoneel staat een groot volume aan vacatures open. Bij vacatures voor de beroepsgroepen schoonmaak, winkelpersoneel en productiepersoneel is relatief vaak een opleidingsniveau onder MBO-niveau voldoende. HBO of hoger wordt relatief vaak gevraagd bij vacatures voor onderwijspersoneel, managementpersoneel, zakelijke dienstverlening en ICT-personeel.
- Het opleidingsniveau van de vacatures is gewijzigd sinds het onderzoek in 2009. Destijds was 20% van de openstaande vacatures onder MBO-niveau, dat is nu iets minder; 17%. In 2009 was voor 44% van de vacatures MBO-niveau vereist. Nu is dat aanmerkelijk hoger: 58%. Het percentage vacatures op HBO-niveau is gedaald van 36% in 2009 naar 25% nu.
- Sinds het onderzoek in 2009 is de vervulbaarheid afgenomen. Destijds was 48% van de vacatures moeilijk vervulbaar. Nu is dat hoger; 54%.
- Ruim een kwart van de bedrijven verwacht na de huidige vacatures nog meer vacatures in 2011.
- 39% van de bedrijven verwacht de komende tijd geen personeelstekorten. Bedrijven die wel tekorten verwachten, denken dat deze met name zullen ontstaan aan technisch personeel.

Opleidingsbehoefte

- 40% van de bedrijven heeft voor het komend jaar behoefte aan bijscholing van het huidige personeel. Een hoge scholingsbehoefte zien we in Transport en post en in het Openbaar bestuur. Onder de grotere bedrijven heeft een hoger percentage behoefte aan bijscholing van personeel dan onder de kleine bedrijven.
- De bijscholingsbehoefte betreft uiteenlopende vakrichtingen. De meest voorkomende zijn technisch personeel, onderwijspersoneel, administratief personeel, verkooppersoneel, managementpersoneel en productiepersoneel.
- Bedrijven schatten het percentage medewerkers zonder startkwalificatie gemiddeld op 16%. Hoge percentages medewerkers zonder startkwalificatie komen voor in transport en post, industrie, bouw, landbouw en groothandel.
- 71% heeft mogelijkheden voor leerbanen of stages en 39% wil hier meer informatie over.

Informatiebehoefte

- 48% heeft gehoord van EVC/EVP/het Ervaringscertificaat. 8% wil hier meer informatie over.
- 70% geeft aan dat MVO een rol speelt in het bedrijf en 6% wil hier meer informatie over.
- Aan de bedrijven is een aantal onderwerpen voorgelegd, met de vraag of men daarin interesse heeft. Relatief veel interesse bestaat voor:
 - Regelingen en subsidiemogelijkheden (31%);

- Stageplaatsen voor jongeren (21%);
- Leerbanen voor jongeren (19%).
- Relatief weinig interesse is er voor:
 - Het uitbesteden van eenvoudige werkzaamheden aan SW-bedrijven (4%);
 - Het inhuren van werknemers van SW-bedrijven (6%).

De behoefte aan HBO-ers

- 17% verwacht in de komende jaren een groeiende behoefte aan HBO-ers in het bedrijf. In de zakelijke dienstverlening en de groothandel is het percentage bedrijven dat een groeiende behoefte verwacht relatief groot. De behoefte aan HBO-ers is het grootst in de grotere bedrijven. Van de bedrijven met 100 en meer medewerkers verwacht meer dan 40% een groeiende behoefte aan HBO-ers in de komende jaren. Bij kleinere bedrijven is dit beduidend minder.
- Men verwacht met name een groeiende behoefte aan technisch, management- en administratief personeel op HBO-niveau.
- 45% van de bedrijven denkt in de behoefte aan HBO-ers te zullen voorzien door nieuwe mensen aan te trekken. 11% denkt dit vooral te doen door het opscholen van zittende werknemers en 40% zal zowel nieuwe mensen aantrekken als personeel opscholen.
- 1,7% van de bedrijven denkt op korte termijn gebruik te zullen maken van het Careercenter, indien dat er komt. 7% denkt op langere termijn gebruik te zullen maken van het Careercenter en 16% wil eerst meer informatie voordat men een verwachting uitspreekt. Van de bedrijven met belangstelling is 43% bereid te betalen voor dergelijke dienstverlening.

Tevredenheid over het beroepsonderwijs

- 59% is tevreden over de aansluiting tussen beroepsonderwijs en de beroepspraktijk in het bedrijf. 20% is niet tevreden. Een relatief hoge ontevredenheid komt voor in de Zorg.
- De belangrijkste verbeteringen die volgens de bedrijven aangebracht zouden moeten worden zijn de volgende.
 - De meest genoemde verbetering (91 bedrijven) is het meer praktijkgericht maken van de opleidingen. Door de lessen meer praktijkgericht te maken, de leerlingen meer praktijkervaring te laten opdoen via stages en leerlingen eerder in de opleiding stage te laten lopen.
 - Een deel van de bedrijven (43) vindt dat de leerlingen onvoldoende specifiek worden opgeleid, voor het werk in het bedrijf.
 - Ook vindt een substantieel aantal bedrijven (34) dat de communicatie of afstemming tussen de school en het leerbedrijf rond stages verbeterd dient te worden. De school zou hier meer tijd aan moeten besteden of zou de verwachtingen en taken rond stages beter met het bedrijf moeten bespreken.
 - Ook vindt een aantal bedrijven (24) dat de leerlingen de basisberoepsvaardigheden en -kennis onvoldoende beheersen.
 - Daarnaast vinden 19 bedrijven dat de leerlingen algemene basisvaardigheden missen op het gebied van taal en rekenen of kassawerk.
 - Een deel van de bedrijven (18) vindt dat de leerlingen de juiste beroepshouding missen. Dit heeft onder andere te maken met klantgericht werken en gevoel voor dienstverlening.
 - Een aantal bedrijven (17) geeft aan dat de kennis, vaardigheden of praktijkkennis van de docenten verbeterd zou moeten worden.

-
- De aansluiting tussen theorie en praktijk is volgens 15 bedrijven onvoldoende.

Deelname aan onderzoek en bijeenkomsten

- 20% van de bedrijven wil deelnemen aan een telefonisch onderzoekspanel.
- Van de bedrijven die niet willen deelnemen aan een telefonisch onderzoekspanel wil 10% wel deelnemen aan een online onderzoekspanel.
- 37% wil deelnemen aan branchegerichte bijeenkomsten van het Werkgeversservicepunt Achterhoek.

Conclusies

De werkgelegenheid in de Achterhoek lijkt zich gunstig te ontwikkelen. De verwachtingen van de bedrijven voor de ontwikkeling van de arbeidscapaciteit in 2011 zijn gunstiger dan de gerealiseerde ontwikkeling in 2010. In procenten is de verwachte groei bescheiden: 1,4%. Ook de vacaturegraad in de Achterhoek lijkt gunstig af te steken bij de landelijke vacatureontwikkeling, al zijn de beschikbare cijfers niet volledig vergelijkbaar. Dat neemt niet weg dat er nog veel uitdagingen resteren op de arbeidsmarkt.

De Achterhoekse arbeidsmarkt vertoont kenmerken van een economie die zich begint te herstellen van een crisis. De scholingsbehoefte in de bedrijven is nog bescheiden. 40% van de bedrijven heeft voor het komende jaar behoefte aan bijscholing van het personeel. Dat lijkt laag, en heeft mogelijk te maken met de bescheiden groeiverwachting. Men wacht vermoedelijk nog met investeren in opleidingen van personeel tot de bedrijfsresultaten weer duidelijk beter worden. Een groot deel van de bedrijven (71%) is bereid stageplaatsen te creëren voor leerlingen. Ook dit kan te maken hebben met de conjunctuur. Leerlingen aantrekken is een eerste (en goedkope) stap richting capaciteitsuitbreiding.

Een uitdaging voor de bepalende partijen op de arbeidsmarkt is in de behoefte aan leerlingen en werknemers te voorzien. Een substantieel deel van de bedrijven verwacht tekorten aan met name technisch personeel (één op de 9 bedrijven) en, in mindere mate, aan productiepersoneel. Een aandachtspunt daarbij is de behoefte aan HBO-ers. Eén op de zes bedrijven verwacht in de komende jaren een toenemende behoefte aan HBO-personeel. De behoefte is het grootst in de Zakelijke dienstverlening en de Groothandel. Het idee een Career Center op te richten dat HBO-ers bemiddelt kan rekenen op een bescheiden draagvlak. 9% van de bedrijven zou overwegen direct of op iets langere termijn gebruik te maken van dergelijke dienstverlening, en heeft daar ook geld voor over.

Een vijfde van de bedrijven is niet tevreden over de aansluiting van het beroepsonderwijs op de beroepspraktijk in het bedrijf. Men wil vooral meer praktijkgerichte opleidingen en meer praktijkoefening in de opleidingen. Ook wil men meer specifiek op de werkprocessen in het eigen bedrijf gerichte beroepsopleidingen.

Bedrijfstakken met een gunstig perspectief

De bedrijfstakken met een relatief gunstig perspectief zijn de Zorg, de Industrie, de Groothandel, de Detailhandel en de Zakelijke dienstverlening. Deze bedrijfstakken kennen een gunstige werkgelegenheidsontwikkeling en een (relatief) hoog volume aan vacatures. De bedrijfstak met het meeste groeipotentieel is de Zorg.

Bedrijfstakken met een minder gunstige ontwikkeling

Openbaar bestuur en onderwijs, de Landbouw en de Bouw kennen een ongunstige verwachting van de ontwikkeling van de arbeidscapaciteit. In de Landbouw en de Bouw wordt een (zeer) bescheiden afname van de arbeidscapaciteit verwacht. Desondanks kent de bouw in mei 2011 toch een substantieel volume openstaande vacatures. Werkelijk negatief is het perspectief in Openbaar bestuur en onderwijs. Hier wordt een substantiële afname van de formatie verwacht in 2011 (-2,4%). Opvallend is dat in deze bedrijfstak nog wel een relatief hoge behoefte bestaat aan bijscholing van personeel in 2011.

Voor het oppakken van de uitdagingen op de arbeidsmarkt is samenwerking nodig tussen de bedrijven en instanties zoals het UWV WERKbedrijf, de scholen, de gemeenten, de SW bedrijven, de Kenniscentra en andere partners. Van de kant van de bedrijven is er zeker bereidheid om met deze instanties van gedachten te wisselen over de uitdagingen op de arbeidsmarkt. 38% van de bedrijven is bereid deel te nemen aan branchebijeenkomsten. Dat lijkt een gunstige uitgangssituatie voor het opzetten van verder gezamenlijk beleid en activiteiten.

1 > Inleiding

1.1 Het POAA en arbeidsmarktonderzoek

In het Platform Onderwijs Arbeidsmarkt Achterhoek (POAA) zijn de belangrijkste stakeholders vertegenwoordigd op het gebied van de regionale arbeidsmarkt; gemeenten, onderwijs, werkgevers- en werknemersorganisaties, Kamer van Koophandel en UWV Werkbedrijf. Het POAA wil de aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in de Achterhoek zo goed mogelijk laten verlopen. Daarvoor is inzicht nodig in vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Informatie over het aanbod van werkzoekenden en onderwijsvolgenden kunnen de POAA-deelnemers zelf genereren. Om inzicht te krijgen in de vraagzijde heeft men een onderzoek laten uitvoeren, waarbij deze informatie direct bij de bedrijven wordt verzameld.

Een dergelijk onderzoek is verschillende keren eerder uitgevoerd, voor het laatst in 2009. Ten opzichte van het onderzoek van 2009 is de context voor het nieuwe onderzoek veranderd:

- de onderwerpen van het onderzoek zijn voor een deel aangepast. Door de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt zijn op dit moment andere thema's relevant;
- in 2009 werd het onderzoek uitgevoerd in de regio Achterhoek. In 2011 is het onderzoek naast de Achterhoek ook uitgevoerd in de regio Arnhem.

1.2 Onderzoeksmethode, respons en statistische betrouwbaarheid

Het onderzoek werd telefonisch uitgevoerd, aan de hand van een vragenlijst. De vragenlijst is opgesteld in overleg met een begeleidingscommissie van het POAA. Voor het adresbestand is gebruik gemaakt van het adresbestand van de provinciale werkgelegenheidsenquête (PWE).

Voor de regio Achterhoek werden 2.500 adressen geselecteerd. Dit bestand bevatte alle bedrijven met 10 of meer medewerkers. Voor drie kleinschalige bedrijfstakken zijn ook de bedrijven met 5 tot en met 9 medewerkers in het adresbestand opgenomen; de detailhandel, de horeca en de zakelijke dienstverlening.

De dataverzameling leverde voor de Achterhoek een respons op van 826 ingevulde vragenlijsten (45%). De statistische betrouwbaarheid van de resultaten is hoog. De onnauwkeurigheidsmarge bedraagt maximaal 3,1%. Dit geldt in de sociale wetenschappen als een hoge statistische betrouwbaarheid.

Schema 1. Responsverantwoording		
	Achterhoek	Arnhem
bruto sample	2.500	2.735
dubbele adressen / telefoonnummers	206	165
onderzoeksfiler	43	40
geen bedrijf	5	8
buiten doelgroep	34	64
foutief telefoonnummer	73	132
niet bereikbaar tijdens veldwerkperiode	288	330
waste totaal	649	739
wastepercentage	26,0%	27,0%
netto adressen	1.851	1.996
niet geantwoord na maximaal aantal belpogingen (7 keer)	126	273
uitnodiging web gekregen en niet gereageerd	364	364
weigering	557	540
ingevulde vragenlijsten	826	837
responspercentage	44,6%	41,9%

Zoals eerder gezegd, zijn alleen bedrijven benaderd die volgens het adresbestand van de provinciale werkgelegenheidsenquête 10 of meer medewerkers hadden. Voor de detailhandel, de horeca en de zakelijke dienstverlening zijn ook bedrijven benaderd met 5 tot en met 9 werknemers. In schema 2 is de respons in beeld gebracht naar bedrijfstak en grootteklasse. De bedrijven die meededen aan de enquête bevinden zich hoofdzakelijk in de grootteklassen 1 tot en met 9 FTE en 10 tot en met 49 FTE.

Schema 2. Structuur van de werkgelegenheid									
Bedrijfstak		grootteklasse							totaal
		0	1 t/m 9 FTE	10 t/m 49 FTE	50 t/m 99 FTE	100 t/m 499 FTE	500 en meer FTE	weet niet	
Landbouw, bosbouw, visserij, delfstoffenwinning	aantal bedrijven	0	1	14	0	0	0	1	16
	% binnen bedrijfstak	0,0%	6,3%	87,5%	0,0%	0,0%	0,0%	6,3%	100,0%
Industrie en nutsbedrijven	aantal bedrijven	1	11	96	24	23	2	0	157
	% binnen bedrijfstak	0,6%	7,0%	61,1%	15,3%	14,6%	1,3%	0,0%	100,0%
Bouw	aantal bedrijven	0	11	65	10	6	0	0	92
	% binnen bedrijfstak	0,0%	12,0%	70,7%	10,9%	6,5%	0,0%	0,0%	100,0%
Groothandel	aantal bedrijven	0	10	37	5	2	0	1	55
	% binnen bedrijfstak	0,0%	18,2%	67,3%	9,1%	3,6%	0,0%	1,8%	100,0%
Detailhandel inclusief auto- branche	aantal bedrijven	0	104	56	4	0	1	7	172
	% binnen bedrijfstak	0,0%	60,5%	32,6%	2,3%	0,0%	0,6%	4,1%	100,0%
Transport en post	aantal bedrijven	0	4	20	5	3	0	2	34
	% binnen bedrijfstak	0,0%	11,8%	58,8%	14,7%	8,8%	0,0%	5,9%	100,0%
Horeca	aantal bedrijven	0	36	8	1	0	0	2	47
	% binnen bedrijfstak	0,0%	76,6%	17,0%	2,1%	0,0%	0,0%	4,3%	100,0%
Zakelijke dienst- verlening	aantal bedrijven	0	28	59	3	7	0	3	100
	% binnen bedrijfstak	0,0%	28,0%	59,0%	3,0%	7,0%	0,0%	3,0%	100,0%
Openbaar bestuur en onderwijs	aantal bedrijven	0	22	49	3	9	0	2	85
	% binnen bedrijfstak	0,0%	25,9%	57,6%	3,5%	10,6%	0,0%	2,4%	100,0%
Zorg	aantal bedrijven	0	9	21	4	5	4	3	46
	% binnen bedrijfstak	0,0%	19,6%	45,7%	8,7%	10,9%	8,7%	6,5%	100,0%
Overig	aantal bedrijven	0	9	11	0	1	0	1	22
	% binnen bedrijfstak	0,0%	40,9%	50,0%	0,0%	4,5%	0,0%	4,5%	100,0%
Totaal in enquête	aantal bedrijven	1	245	436	59	56	7	22	826
	% binnen bedrijfstak	0,1%	29,7%	52,8%	7,1%	6,8%	0,8%	2,7%	100,0%

Ten opzichte van de totale bedrijvenpopulatie in de Achterhoek zijn in deze enquête bedrijven met 0 FTE en bedrijven met 1 tot en met 10 FTE ondervertegenwoordigd. De bedrijven met 10 of meer FTE zijn oververtegenwoordigd.

1.3 Dit rapport

Eind mei heeft een eerste beknopte rapportage plaatsgevonden van de onderzoeksresultaten. Vervolgens zijn in het eindrapport de resultaten meer uitgebreid en gedetailleerd in beeld gebracht en zijn verdere analyses toegevoegd. Ook wordt daar waar dit relevant is een vergelijking gemaakt met de resultaten van het onderzoek in 2009 en met gegevens uit landelijke bronnen.

Naast het eindrapport en deze publieksversie van het eindrapport zijn nog afzonderlijke tabellen opgeleverd, waarin resultaten voor bedrijfstakken meer gedetailleerd in beeld worden gebracht.

2 > De werkgelegenheid

2.1 Arbeidscapaciteit en soort dienstverband

De bedrijven die meewerkten aan de enquête hadden per 1 januari 2011 gezamenlijk een arbeidscapaciteit van 34.739 FTE. Extrapolatie van deze resultaten naar het totale bedrijvenbestand levert een totale omvang van de werkgelegenheid op van circa 102.378 FTE.

De gemiddelde arbeidscapaciteit per bedrijf bedraagt 43 FTE. Bedrijven met een grote gemiddelde omvang vinden we in de Zorg (gemiddeld 202 FTE) en de industrie (68,5 FTE).

Schema 3. Arbeidscapaciteit per 1 januari 2011 totaal, vast en flexibel						
Bedrijfstak		FTE per 1 januari 2011	FTE onbepaalde tijd	% onbepaalde tijd	FTE flexibel	% flexibel
Landbouw, bosbouw, visserij, delfstoffen- winning	FTE gemiddeld per bedrijf	15,9	13,6	86%	2,3	14%
	Aantal bedrijven	15				
	FTE totaal	239,0	204,4		34,6	
Industrie en nutsbedrijven	FTE gemiddeld per bedrijf	68,5	57,7	84%	10,8	16%
	Aantal bedrijven	157				
	FTE totaal	10.760,8	9.064,1		1.696,7	
Bouw	FTE gemiddeld per bedrijf	31,8	28,9	91%	2,8	9%
	Aantal bedrijven	92				
	FTE totaal	2.922,8	2.663,2		259,6	
Groothandel	FTE gemiddeld per bedrijf	26,7	20,8	78%	5,9	22%
	Aantal bedrijven	54				
	FTE totaal	1.442,8	1.124,6		318,2	
Detailhandel inclusief autobranche	FTE gemiddeld per bedrijf	16,1	9,8	61%	6,3	39%
	Aantal bedrijven	165				
	FTE totaal	2.651,7	1.612,5		1.039,1	
Transport en post	FTE gemiddeld per bedrijf	42,3	30,0	71%	12,3	29%
	Aantal bedrijven	32				
	FTE totaal	1.354,3	960,7		393,6	
Horeca	FTE gemiddeld per bedrijf	7,8	3,0	39%	4,8	61%
	Aantal bedrijven	45				
	FTE totaal	351,7	136,0		215,7	
Zakelijke dienstverlening	FTE gemiddeld per bedrijf	30,1	24,7	82%	5,4	18%
	Aantal bedrijven	97				
	FTE totaal	2.923,6	2.398,2		525,3	
Openbaar bestuur en onderwijs	FTE gemiddeld per bedrijf	36,2	31,4	87%	4,9	13%
	Aantal bedrijven	83				
	FTE totaal	3.007,4	2.602,6		404,7	
Zorg	FTE gemiddeld per bedrijf	201,7	162,7	81%	39,0	19%
	Aantal bedrijven	43				
	FTE totaal	8.672,8	6.996,5		1.676,3	
Overig	FTE gemiddeld per bedrijf	19,6	13,6	69%	6,1	31%
	Aantal bedrijven	21				
	FTE totaal	411,6	284,6		127,1	
Totaal	FTE gemiddeld per bedrijf	43,2	34,5	80%	8,7	20%
	Aantal bedrijven	804				
	FTE totaal	34.738,5	27.727,9		7.010,6	

80% van de arbeidscapaciteit is ingevuld met dienstverbanden voor onbepaalde tijd. Een vijfde (20%) is ingevuld met flexibele dienstverbanden. Een hoog aandeel flexibele dienstverbanden komt voor in de Horeca (61%), de Detailhandel (39%) en de categorie Overig (31%). In de categorie Overig bevinden zich onder andere bedrijven in cultuur, sport en recreatie.

2.2 Werknemers uit andere EU-landen

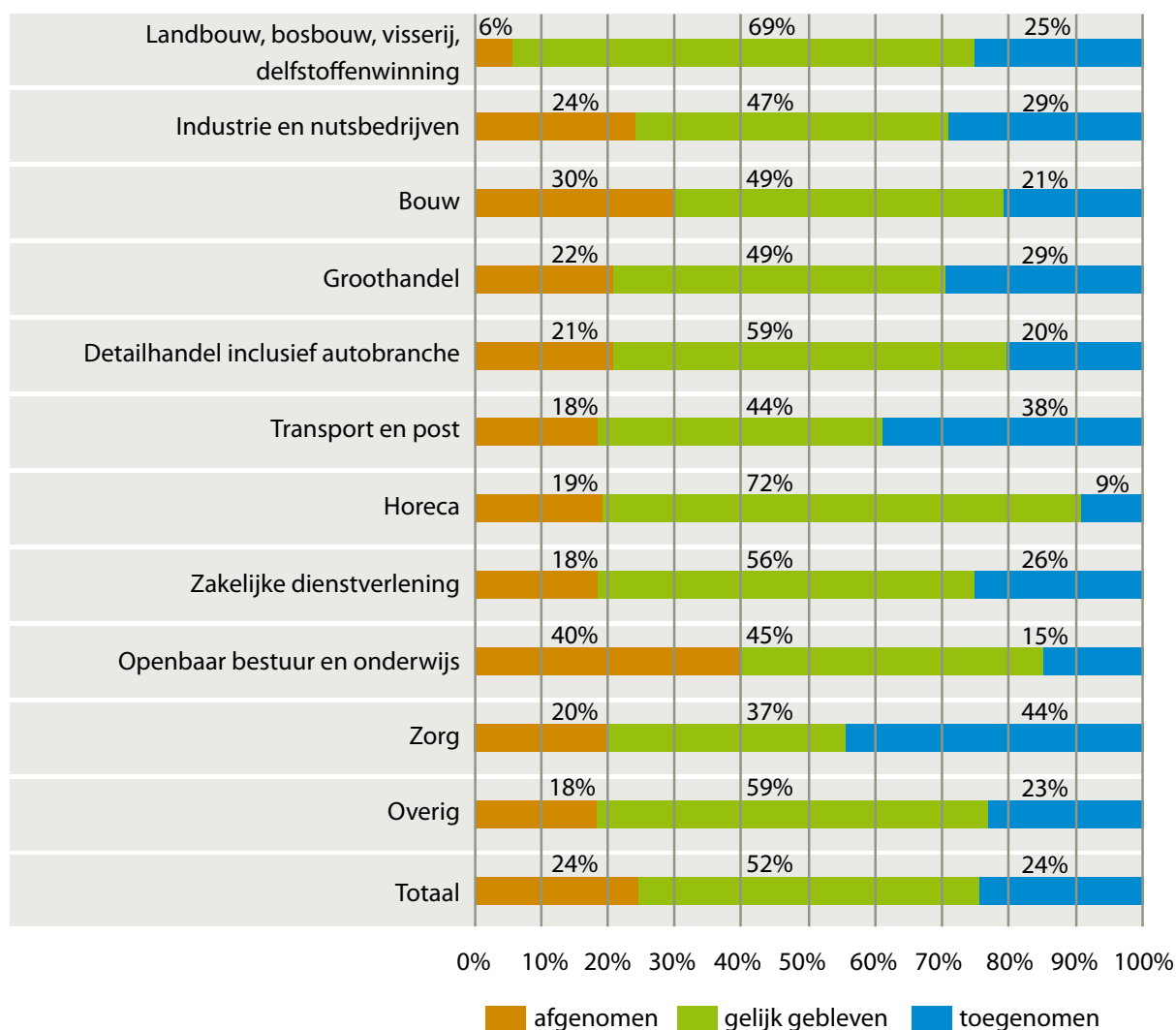
Schema 4 geeft het aandeel weer van Duitsers, Polen en mensen uit andere nieuwe EU-landen in de arbeidscapaciteit. Duitsers vullen 1,6% van de arbeidscapaciteit in. Met name in Transport en post is het aandeel van Duitsers relatief hoog (5,4%). In de Industrie (2,7%) en de Groothandel (2,8%) is het aandeel Duitsers eveneens hoger dan gemiddeld. Het aandeel van Polen en mensen uit andere nieuwe EU-landen bedraagt tezamen 0,3%.

Schema 4. Werkzame arbeidskrachten uit nieuwe EU-landen en Duitsland							
Bedrijfstak	FTE per 1 januari 2011 gemiddeld per bedrijf	gemiddeld FTE uit Duitsland	% uit Duitsland	gemiddeld FTE uit Polen	% uit Polen	gemiddeld FTE uit andere nieuwe EU-landen	% uit nieuwe EU-landen
Landbouw, bosbouw, visserij, delfstoffenwinning	15,9	0,1	0,4%	0,0	0,0%	0,0	0,0%
Industrie en nutsbedrijven	68,5	1,8	2,7%	0,3	0,5%	0,1	0,2%
Bouw	31,8	0,6	1,9%	0,0	0,1%	0,0	0,0%
Groothandel	26,7	0,8	2,8%	0,1	0,3%	0,0	0,1%
Detailhandel inclusief autobranche	16,1	0,2	1,0%	0,0	0,2%	0,0	0,1%
Transport en post	42,3	2,3	5,4%	0,1	0,2%	0,0	0,0%
Horeca	7,8	0,0	0,5%	0,0	0,0%	0,0	0,0%
Zakelijke dienstverlening	30,1	0,3	0,8%	0,0	0,1%	0,0	0,0%
Openbaar bestuur en onderwijs	36,2	0,1	0,3%	0,0	0,0%	0,0	0,0%
Zorg	201,7	0,9	0,5%	0,0	0,0%	0,0	0,0%
Overig	19,6	0,2	0,8%	0,1	0,3%	0,0	0,0%
Totaal	43,2	0,7	1,6%	0,1	0,2%	0,0	0,1%
Aantal bedrijven	804	818		821		822	
FTE totaal	34.738,5	568,0	1,6%	76,6	0,2%	23,5	0,1%

2.3 Ontwikkeling van de werkgelegenheid in 2010

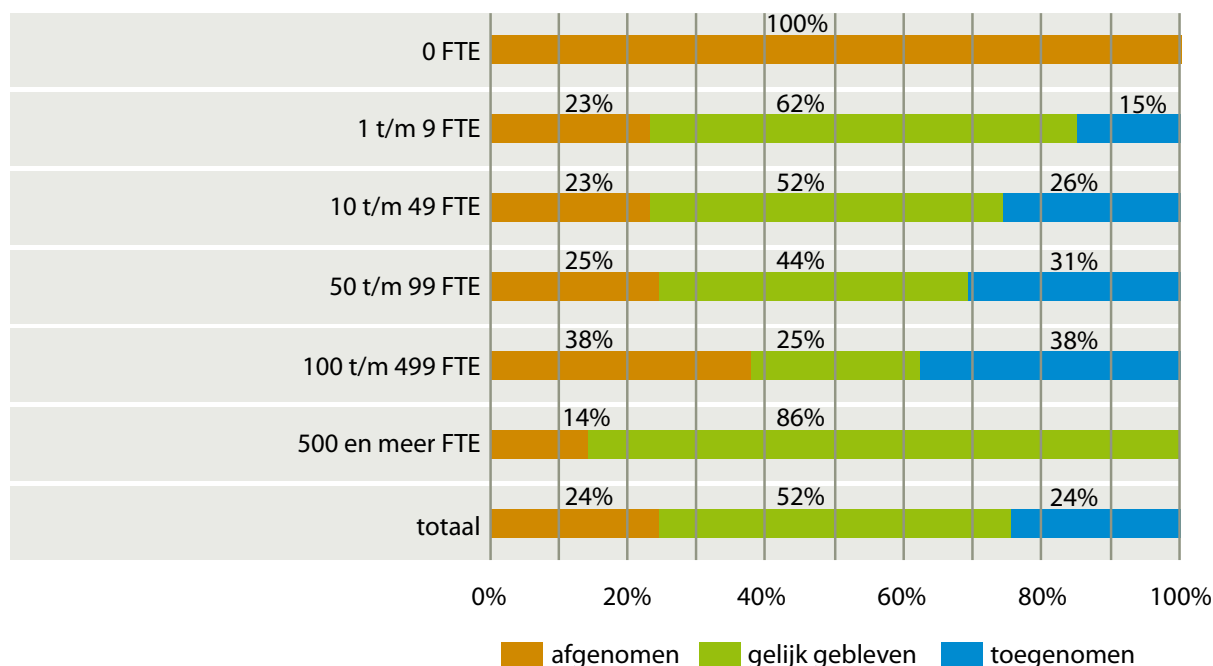
In 2010 bleef het aantal formatieplaatsen in de helft van de bedrijven gelijk. In een kwart van de bedrijven nam de arbeidscapaciteit toe en bij eveneens een kwart nam het aantal formatieplaatsen af. De Zorg en Transport en post kende een aanmerkelijk groter aandeel van de bedrijven een toename van de arbeidscapaciteit (44% respectievelijk 38%). In het Openbaar bestuur en onderwijs en de Bouw nam de capaciteit bij een relatief groot deel van de bedrijven af (40% en 30%).

Ontwikkeling van het aantal formatieplaatsen in 2010 naar bedrijfstak (n=826)

Bij de grotere bedrijven was in 2010 vaker sprake van een toename van het aantal formatieplaatsen dan bij kleinere bedrijven.

Ontwikkeling van het aantal formatieplaatsen in 2010 naar grootteklasse (n=826)

Per saldo is de arbeidscapaciteit in 2010 met 1,4% gestegen. Relatief grote stijgers zijn de Zorg (+6,7%), Overig, met onder andere toerisme, sport en recreatie (+5,7%) en Landbouw (+4,2%). Deze licht positieve ontwikkeling van de werkgelegenheid komt overeen met de ontwikkelingsrichting die het CBS landelijk heeft gemeten voor 2010; na een daling vanaf eind 2008, vertoonde de werkgelegenheid in 2010 weer een licht stijgende lijn.¹

Schema 5. Ontwikkeling personeelsbestand in 2010

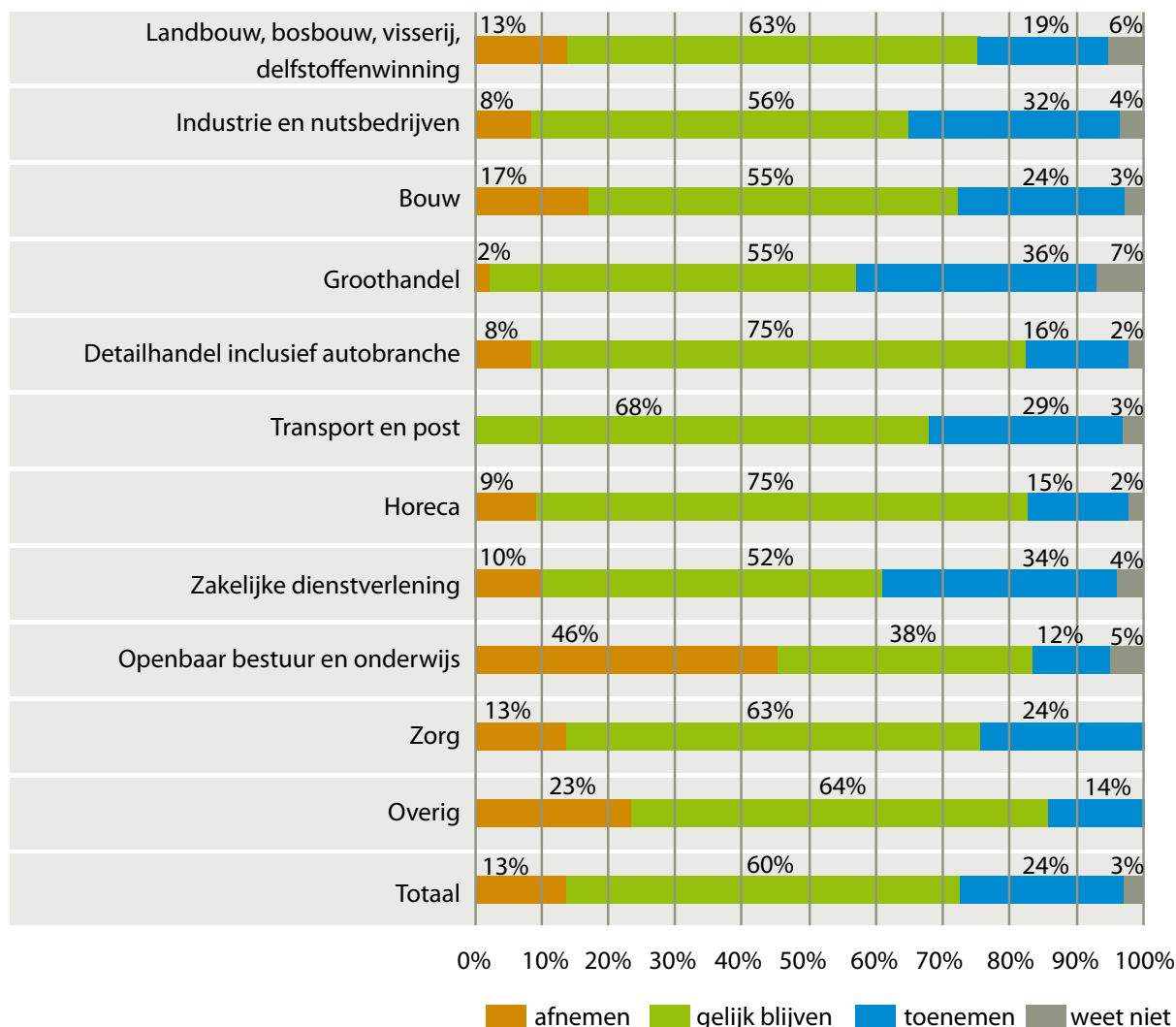
Bedrijfstak	Verandering FTE in 2010 bij bedrijven in enquête	In % van aantal werkzame personen per 1-1-2011
Landbouw, bosbouw, visserij, delfstoffenwinning	10	+4,2%
Industrie en nutsbedrijven	-116,36	-1,1%
Bouw	-39,3	-1,3%
Groothandel	-6,3	-0,4%
Detailhandel inclusief autobranche	31	+1,2%
Transport en post	-1	-0,1%
Horeca	-5,2	-1,5%
Zakelijke dienstverlening	44	+1,5%
Openbaar bestuur en onderwijs	-40,36	-1,3%
Zorg	579,8	+6,7%
Overig	23,4	+5,7%
Totaal	479,68	+1,4%

¹ CBS, Arbeidsmarkt in vogelvlucht, mei 2011.

2.4 Verwachte ontwikkeling van het personeelsbestand in 2011

De meeste bedrijven (60%) verwachten dat het aantal formatieplaatsen van mensen die rechtstreeks bij het bedrijf in dienst zijn in 2011 gelijk zal blijven. 24% verwacht een toename. 13% verwacht een afname. In de Industrie, de Groothandel en de Zakelijke dienstverlening zijn de bedrijven het meest optimistisch.

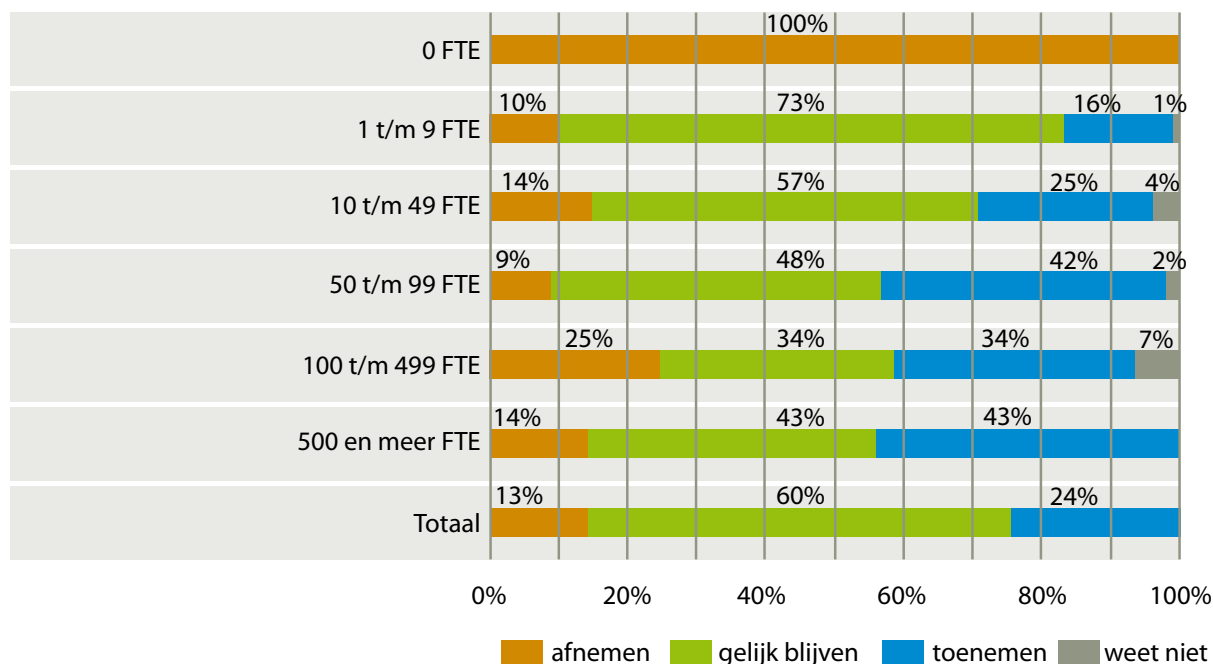
Verwachte ontwikkeling van het aantal formatieplaatsen in 2011 (n=826)

Het percentage bedrijven dat een afname verwacht is ongeveer de helft van het percentage bedrijven waar in 2010 daadwerkelijk een afname van de formatie plaatsvond. Bedrijven zijn op dit moment optimistischer over de werkgelegenheidsontwikkeling dan in 2009. Tijdens het onderzoek in 2009 verwachtte 14% een afname en verwachtte eveneens 14% een toename.

Over het algemeen zijn de grotere bedrijven iets optimistischer over de ontwikkeling van het aantal formatieplaatsen in 2011 dan de kleinere bedrijven.

Verwachte ontwikkeling van het aantal formatieplaatsen in 2011 naar grootteklasse (n=826)

Per saldo verwachten de bedrijven in 2011 een stijging van de capaciteit van mensen die men direct in dienst heeft met 1,4%. Relatief grote stijgingen worden verwacht in de Groothandel (+4,2%), de Zorg (+2,7%) en de Detailhandel (+2,3%). Opvallend is de verwachte daling in Openbaar bestuur & onderwijs met -2,4%.

Schema 6. Verwachte ontwikkeling personeelsbestand in 2011

bedrijfstak	Verwachte verandering FTE in 2011 bij bedrijven in enquête	In % van FTE per 1 januari 2011
Landbouw, bosbouw, visserij, delfstoffenwinning	-1	-0,4%
Industrie en nutsbedrijven	157	+1,5%
Bouw	-1,5	-0,1%
Groothandel	60,4	+4,2%
Detailhandel inclusief autobranche	62,3	+2,3%
Transport en post	22,5	+1,7%
Horeca	4	+1,1%
Zakelijke dienstverlening	30,68	+1,0%
Openbaar bestuur en onderwijs	-70,93	-2,4%
Zorg	234,8	+2,7%
Overig	5,4	+1,3%
totaal	503,65	+1,4%

De licht optimistische stemming komt overeen met de landelijke ontwikkeling. Het CBS telde in het eerste kwartaal van 2011 landelijk 41 duizend banen meer dan in het eerste kwartaal van 2010. Regionaal economisch onderzoek van de Kamer van Koophandel laat zien dat de omzet, de export en de werkgelegenheid bij bedrijven in de Achterhoek in het tweede kwartaal van 2011 zijn gestegen.²

De bedrijven verwachten de komende 2 jaar een uitstroom door VUT of pensioen van 2,5% van de huidige personeelscapaciteit (schema 7). Een relatief hoge uitstroom naar VUT of pensioen wordt verwacht in de Bouw, Openbaar bestuur en onderwijs, de Zorg en de bedrijfstak Overig.

Schema 7. Aantal medewerkers dat komende twee jaar het bedrijf verlaat in verband met VUT of pensioen		
bedrijfstak	Gemiddeld aantal personen per bedrijf	In % van FTE per 1 januari 2011
Landbouw, bosbouw, visserij, delfstoffenwinning	0,3	1,7%
Industrie en nutsbedrijven	1,6	2,2%
Bouw	1,0	3,1%
Groothandel	0,4	1,5%
Detailhandel inclusief autobranche	0,2	1,0%
Transport en post	0,8	1,8%
Horeca	0,1	0,9%
Zakelijke dienstverlening	0,6	1,9%
Openbaar bestuur en onderwijs	1,2	3,4%
Zorg	7,1	3,4%
Overig	0,8	4,1%
totaal	1,1	2,5%

²Kamer van Koophandel, COEN 2011.

3 > Vacatures

3.1 Openstaande vacatures

De bedrijven hebben op het moment van onderzoek gemiddeld 1 openstaande vacature per bedrijf. Opvallend is de hoge vacaturegraad in de zorg. Deze wordt beïnvloed door een groot aantal openstaande vacatures bij één specifieke instelling.

Schema 8. Aantal openstaande vacatures op dit moment naar bedrijfstak			
bedrijfstak	gemiddeld per bedrijf	aantal bedrijven in enquête	aantal vacatures in enquête
Landbouw, bosbouw, visserij, delfstoffenwinning	0,1	16	2
Industrie en nutsbedrijven	0,9	156	140
Bouw	0,5	92	49
Groothandel	0,7	55	37
Detailhandel inclusief autobranche	0,6	171	109
Transport en post	0,6	33	21
Horeca	0,7	47	31
Zakelijke dienstverlening	0,9	100	92,1
Openbaar bestuur en onderwijs	0,3	84	26,3
Zorg	6,9	46	319
Overig	0,5	21	11
totaal	1,0	821	837,4

Bij de grotere bedrijven staan gemiddeld meer vacatures open dan bij de kleinere bedrijven. Opvallend is het hoge gemiddelde aantal vacatures bij bedrijven met 500 of meer FTE: gemiddeld 42 per bedrijf. Dit cijfer wordt beïnvloed door een groot aantal vacatures bij één zorginstelling.

Schema 9. Aantal openstaande vacatures op dit moment naar bedrijfsgrootte			
aantal werknemers	gemiddeld per bedrijf	aantal bedrijven in enquête	aantal vacatures in enquête
0	1,0	1	1
1 t/m 9 FTE	0,3	244	63,5
10 t/m 49 FTE	0,5	434	232,9
50 t/m 99 FTE	1,4	59	80
100 t/m 499 FTE	2,7	55	151
500 en meer FTE	41,6	7	291
weet niet	0,9	21	18
totaal	1,0	821	837,4

3.2 Vacatures in FTE, opleidingsniveau en vervulbaarheid

Bij de bedrijven in de enquête staat in totaal 950 FTE aan vacatures open. Dat is 2,4% van de totale arbeidscapaciteit in FTE. De landelijke vacaturegraad in het eerste kwartaal 2011 is volgens het CBS 1,7% (aantal openstaande vacatures per 1.000 banen). Deze cijfers zijn onderling niet volledig vergelijkbaar, omdat het cijfer voor de Achterhoek de vacaturegraad in FTE's betreft en het landelijke CBS-cijfer het aantal vacatures per 1.000 banen weergeeft. Desalniettemin lijkt de vacaturegraad voor de Achterhoek gunstig af te steken bij de landelijke.

Een extrapolatie naar het volledige bedrijvenbestand in de Achterhoek levert een schatting op van circa 2.800 FTE aan vacatures voor de gehele regio.³

Het meest voorkomende opleidingsniveau bij vacatures is MBO-niveau (58%). Voor een kwart van de vacatures (25%) is HBO-niveau vereist en voor 17% een niveau lager dan MBO. Vacatures met een niveau onder MBO komen naar verhouding veel voor in de Landbouw en de Horeca. Vacatures voor hoger opgeleiden komen veel voor in Openbaar bestuur en onderwijs, de bedrijfstak "Overig" en in de Zakelijke dienstverlening.

Iets meer dan de helft van de openstaande vacatures is moeilijk vervulbaar (54%). In de bedrijfstak met de meeste vacatures (de zorg) is de vervulbaarheid hoog; 64% is makkelijk vervulbaar. Relatief veel moeilijk vervulbare vacatures zijn er in de Groothandel, de Bouw, de Detailhandel en de Industrie.

Schema 10. Aantal FTE, opleidingsniveau en vervulbaarheid vacatures

functiecategorie	FTE vacatures in bedrijven in enquête	opleidingsniveau			vervulbaarheid	
		onder mbo	mbo	hbo en hoger	(redelijk makkelijk)	moeilijk
Landbouw, bosbouw, visserij, delfstoffenwinning	1,5	50%	50%	0%	50%	50%
Industrie en nutsbedrijven	136,2	19%	54%	28%	41%	59%
Bouw	96,8	23%	63%	13%	33%	67%
Groothandel	40,4	11%	61%	29%	32%	68%
Detailhandel inclusief autobranche	131	26%	66%	9%	38%	62%
Transport en post	20,5	25%	63%	13%	69%	31%
Horeca	21,5	31%	69%	0%	57%	43%
Zakelijke dienstverlening	161,58	14%	47%	39%	49%	51%
Openbaar bestuur en onderwijs	25,42	6%	35%	59%	75%	25%
Zorg	306,38	0%	77%	23%	64%	36%
Overig	8,9	0%	60%	40%	60%	40%
totaal	950,18	17%	58%	25%	46%	54%

³ De bedrijven zijn gevraagd per functiecategorie aan te geven of men vacatures had en hoeveel FTE. Het komt voor dat men voor 1 functie meer dan 1 FTE aan openstaande vacatures had.

Voor zorgpersoneel en verkooppersoneel staat een groot volume aan vacatures open. Bij vacatures voor de beroepsgroepen schoonmaak, winkelpersoneel en productiepersoneel is relatief vaak een opleidingsniveau onder MBO-niveau voldoende. HBO of hoger wordt relatief vaak gevraagd bij vacatures voor onderwijspersoneel, managementpersoneel, zakelijke dienstverlening en ICT-personeel.

Schema 11. Vacatures, vereist opleidingsniveau en vervulbaarheid naar beroepsrichting

functiecategorie	FTE vacatures in bedrijven in enquête	opleidingsniveau			vervulbaarheid	
		onder mbo	mbo	hbo en hoger	(redelijk makkelijk	moeilijk
administratief personeel	36,84	0%	67%	33%	70%	30%
bouwpersoneel	91	0%	67%	33%	56%	44%
horecapersoneel	12	11%	89%	0%	33%	67%
ict-personeel	20	0%	56%	44%	0%	100%
juridisch personeel	0					
logistiek personeel	19,7	28%	56%	17%	72%	28%
managementpersoneel	14	0%	20%	80%	50%	50%
onderwijspersoneel	4,41	0%	14%	86%	86%	14%
productiepersoneel	39	36%	59%	5%	50%	50%
schoonmaakpersoneel	31	100%	0%	0%	80%	20%
technisch personeel	86	13%	67%	21%	23%	77%
technisch-ondersteunend personeel	22	6%	78%	17%	39%	61%
verkooppersoneel	110,1	10%	65%	26%	48%	52%
winkelpersoneel	60	50%	50%	0%	100%	0%
zakelijke dienstverlening	13	0%	40%	60%	10%	90%
zorgpersoneel	299,55	0%	88%	13%	56%	44%
overig personeel	91,58	27%	46%	27%	48%	52%
	950,18	17%	58%	25%	46%	54%

Het opleidingsniveau van de vacatures is gewijzigd sinds het onderzoek in 2009. Destijds was 20% van de openstaande vacatures onder MBO-niveau, dat is nu iets minder: 17%. In 2009 was voor 44% van de vacatures MBO-niveau vereist. Nu is dat aanmerkelijk hoger: 58%. Het percentage vacatures op HBO-niveau is gedaald van 36% in 2009 naar 25% nu.

Sinds het onderzoek in 2009 is de vervulbaarheid afgenomen. Destijds was 48% van de vacatures moeilijk vervulbaar. Nu is dat hoger: 54%.

Meer dan de helft van de vacatures (54%) is in de ogen van de werkgevers moeilijk vervulbaar. Ten opzichte van 2009 (48%) zijn de wervingsproblemen toegenomen.

In een aantal beroepsgroepen zijn de wervingsproblemen heel groot. Dit geldt met name bij ICT (100%), technisch personeel (77%) en horeca (67%). Voor de beroepsgroep ICT geldt dat het aantal vacatures beperkt is, maar dat dit zeker ook geldt voor het aanbod van geschikte werkzoekenden. In de techniek zit in absolute zin het grootste probleem. Er zijn veel vacatures en die zijn voor ruim driekwart lastig of niet te vervullen. In het schema is een aantal cijfers cursief afgedrukt. In deze beroepsgroepen is het aantal vacatures gering van omvang (minder dan 6).

Schema 12. Percentage moeilijk vervulbare vacatures 2007-2011

functiecategorie	% van vacatures dat moeilijk vervulbaar was		
	2007	2009	2011
administratie	69%	11%	30%
bouw	88%	33%	44%
horeca	47%	33%	67%
ICT		50%	100%
logistiek	48%	20%	28%
management		46%	50%
onderwijs	66%	100%	14%
productie	60%	65%	50%
schoonmaak		25%	20%
technisch personeel	88%	69%	77%
technisch-ondersteunend personeel		73%	66%
verkoop	60%	67%	52%
winkelpersoneel		71%	100%
zorg	12%	32%	44%
totaal	53%	48%	54%

Ruim een kwart van de bedrijven (26%) verwacht naast de huidige vacatures later in het jaar nog meer vacatures te zullen hebben.

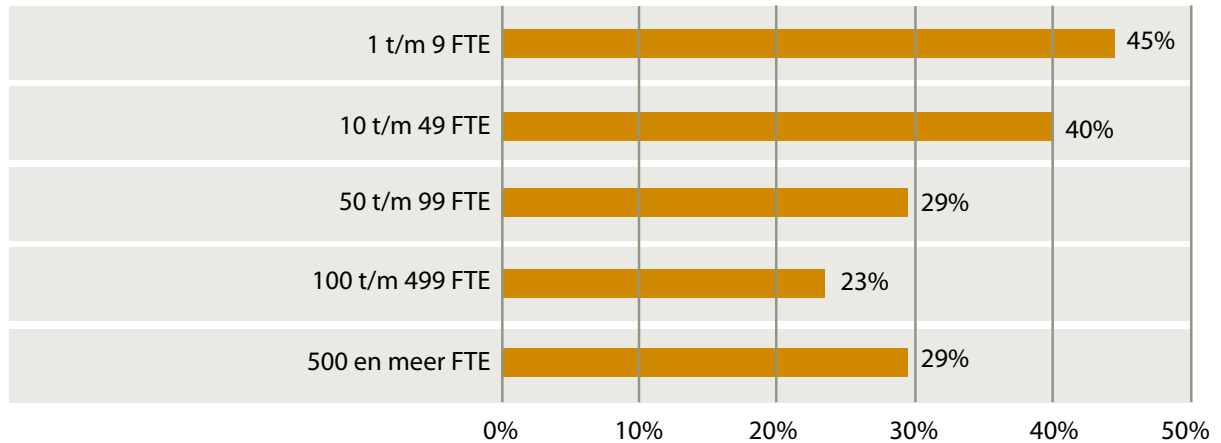
Schema 13. Verwachten bedrijven naast de huidige vacatures het komende jaar nog meer vacatures?				
bedrijfstak	ja	nee	weet niet	totaal
Landbouw, bosbouw, visserij, delfstoffenwinning	25,0%	56,3%	18,8%	100% n=16
Industrie en nutsbedrijven	36,3%	51,0%	12,7%	100% n=157
Bouw	29,3%	57,6%	13,0%	100% n=92
Groothandel	21,8%	52,7%	25,5%	100% n=55
Detailhandel inclusief autobranche	23,3%	64,5%	12,2%	100% n=172
Transport en post	26,5%	55,9%	17,6%	100% n=34
Horeca	23,4%	57,4%	19,1%	100% n=47
Zakelijke dienstverlening	29,0%	47,0%	24,0%	100% n=100
Openbaar bestuur en onderwijs	8,2%	83,5%	8,2%	100% n=85
Zorg	37,0%	47,8%	15,2%	100% n=46
Overig	18,2%	77,3%	4,5%	100% n=22
totaal	26,3%	58,7%	15,0%	100% n=826

4 > Verwachte personeelstekorten

Een substantieel deel van de bedrijven (39%) verwacht geen tekorten aan personeel binnen het bedrijf. Kleine bedrijven voorzien minder personeelstekorten dan grote bedrijven.

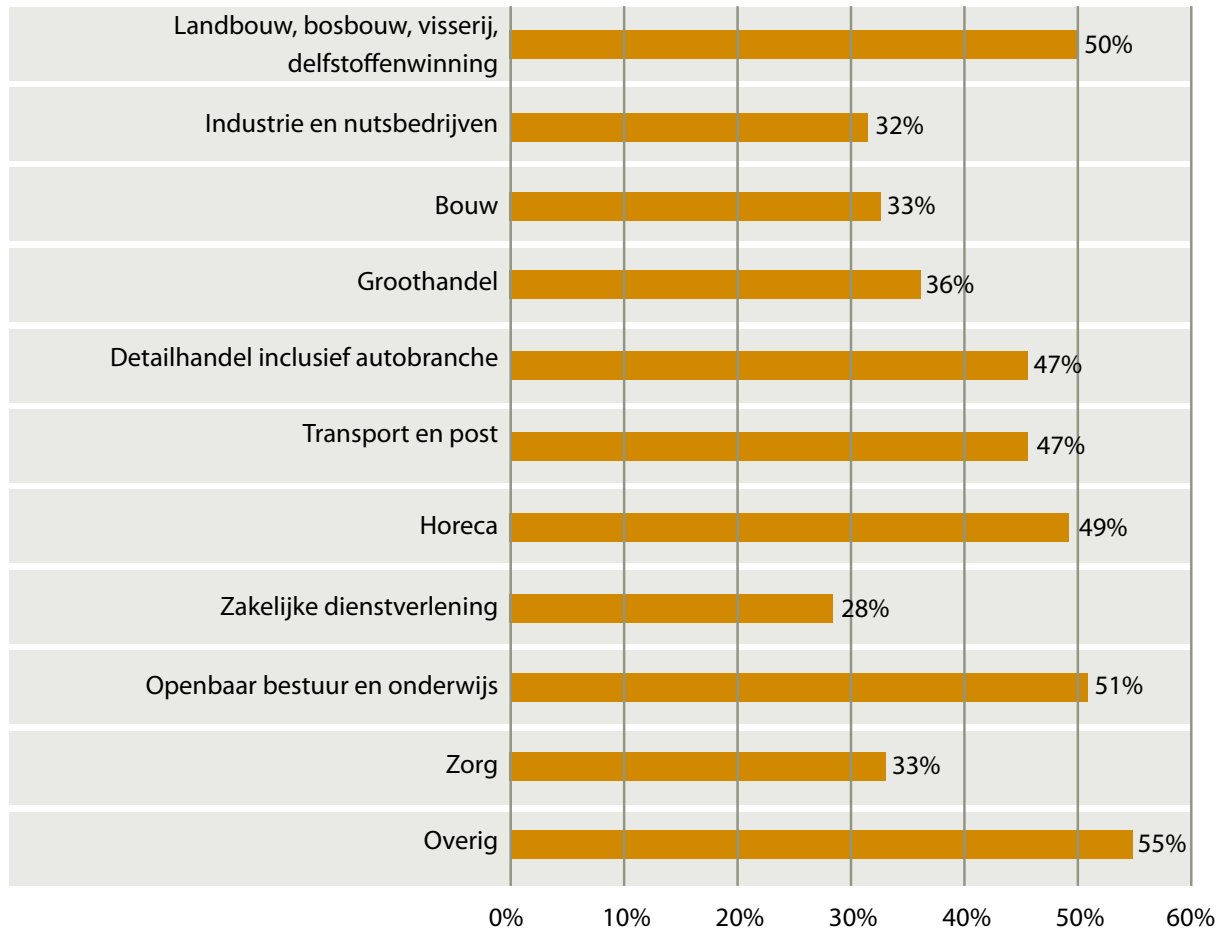
Aandeel bedrijven dat geen personeelstekorten verwacht naar grootteklasse

(n=803)

Het aandeel bedrijven dat geen personeelstekorten verwacht is relatief laag in de Zakelijke dienstverlening, Industrie & nutsbedrijven, de Bouw, de Groothandel en de Zorg.

Aandeel bedrijven dat geen personeelstekorten verwacht naar bedrijfstak (n=826)

Vergeleken met 2009 is het percentage bedrijven dat geen tekorten verwacht toegenomen. Destijds verwachtte 8% geen tekorten, nu is dat 39%.

Eén op de acht bedrijven (12%) verwacht in het eigen bedrijf een tekort aan technisch personeel. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om mensen op MBO niveau 1 tot en met 4. 5% verwacht een tekort aan vaktechnisch personeel op het gebied van metaal en hout en meubel, op de lagere opleidingsniveaus (onder MBO, MBO 1/2 en MBO 3/4). Eveneens 5% verwacht een tekort aan productiepersoneel. Ook hierbij denkt men vooral aan mensen onder MBO-niveau of MBO 1 of 2 niveau.

De ernstigste verwachte tekorten hebben dus betrekking op laag opgeleide mensen en minder op hoger opgeleiden. Dit neemt niet weg dat ook aan hoger opgeleiden een tekort wordt verwacht, maar dit tekort komt bij minder bedrijven voor. Het gaat dan vooral om verkooppersoneel op MBO 3, 4 of HBO-niveau, onderwijzend personeel met HBO-niveau en zorgpersoneel met MBO 3 en hoger.

Schema 14. Beroepsrichtingen en opleidingsniveau waarin men de grootste tekorten verwacht in het bedrijf

beroepsrichting waarin men tekorten verwacht	% bedrijven dat tekort verwacht	opleidingsniveau				totaal
		onder mbo	mbo 1 of 2	mbo 3 of 4	hbo of wo	
technisch personeel	11,7%	11,3%	32,0%	43,3%	13,4%	100% n=97
vaktechnisch personeel (metaal, hout/meubel)	5,0%	46,3%	29,3%	13,5%	4,9%	100% n=41
productiepersoneel	4,8%	55,0%	30,0%	15,0%		100% n=40
verkooppersoneel	3,6%	10,0%	16,7%	63,3%	10,0%	100% n=30
onderwijzend personeel	3,3%			7,4%	92,6%	100% n=27
bouwpersoneel	3,1%	34,6%	57,7%	7,7%	0,0%	100% n=26
zorgpersoneel	3,0%		4,0%	88,0%	8,0%	100% n=25
horecapersoneel	1,9%	25,0%	62,5%	12,5%		100% n=16
administratief personeel	1,8%	6,7%	6,7%	46,7%	40,0%	100% n=15
logistiek personeel	1,8%	60,0%	33,3%	6,7%		100% n=15
ict-personeel	1,3%			45,5%	54,5%	100% n=11
management	1,3%			9,1%	90,9%	100% n=11
zakelijke dienstverlening	1,2%	10,0%		30,0%	60,0%	100% n=10
technisch ondersteunend personeel	1,0%	12,5%	37,5%	50,0%		100% n=8
winkelpersoneel	1,0%	12,5%	62,5%	25,0%		100% n=8
overig personeel	0,7%	60,7%	33,3%	50,0%		100% n=6
apothekers/-assistenten	0,6%			100,0%		100% n=5
detailhandel	0,6%	20,0%	20,0%	60,0%		100% n=5
schoonmaakpersoneel	0,5%	100,0%				100% n=4
anders, namelijk	11,5%	17,9%	20,0%	31,6%	30,5%	100% n=95
weet niet	6,4%					
	n=826			31,6%	30,5%	100% n=95

5 > Scholing van personeel

5.1 Behoeftte aan bijscholing van personeel

40% van de bedrijven heeft voor het komende jaar behoefte aan scholing van het huidige personeel. Dat is minder dan in 2009, toen was dit 44%. Bedrijfstakken met een hoge scholingsbehoefte zijn Transport en post (62%) en Openbaar bestuur en onderwijs (60%). Een naar verhouding lage behoefte bestaat in de Horeca (19%), de Groothandel (23%) en de Landbouw (25%).

Schema 15. Behoeftte aan scholing van het huidige personeel voor het komende jaar naar bedrijfstak

bedrijfstak	ja	nee	totaal
Landbouw, bosbouw, visserij, delfstoffenwinning	25,0%	75,0%	100% n=16
Industrie en nutsbedrijven	43,9%	56,1%	100% n=157
Bouw	35,9%	64,1%	100% n=92
Groothandel	23,6%	76,4%	100% n=55
Detailhandel inclusief autobranche	31,4%	68,6%	100% n=172
Transport en post	61,8%	38,2%	100% n=34
Horeca	19,1%	80,9%	100% n=47
Zakelijke dienstverlening	46,0%	54,0%	100% n=100
Openbaar bestuur en onderwijs	60,0%	40,0%	100% n=85
Zorg	45,7%	54,3%	100% n=46
Overig	40,9%	59,1%	100% n=22
totaal	40,0%	60,0%	100% n=826

Over het algemeen heeft van de grotere bedrijven een groter deel behoefte aan scholing van het huidige personeel, dan van de kleinere bedrijven. De aller grootste bedrijfstak (500 en meer FTE) heeft minder behoefte aan scholing van het huidige personeel. Deze groep bestaat voor een belangrijk deel uit zorginstellingen. Hun prioriteiten lijken meer te liggen bij personeelwerving dan bij bijscholing van personeel.

Schema 16. Behoeftte aan scholing van het huidige personeel voor het komende jaar naar bedrijfsgrootte

aantal FTE	ja	nee	totaal
0		100,0%	100% n=1
1 t/m 9 FTE	26,9%	73,1%	100% n=245
10 t/m 49 FTE	40,4%	59,6%	100% n=436
50 t/m 99 FTE	62,7%	37,3%	100% n=59
100 t/m 499 FTE	69,6%	30,4%	100% n=56
500 en meer FTE	28,6%	71,4%	100% n=7
weet niet	45,5%	54,5%	100% n=22
totaal	40,0%	60,0%	100% n=826

Eén op de zes bedrijven (17%) heeft behoefte aan bijscholing van technisch personeel. Andere functiegroepen waarvoor veel behoefte bestaat aan bijscholing zijn onderwijspersoneel (15%), managementpersoneel (12%), administratief personeel (11%), verkooppersoneel (11%) en productiepersoneel (11%).

Schema 17. De functies waarvoor men behoefte heeft aan bijscholing van personeel	
beroepsrichting	%
technisch personeel	16,7%
onderwijspersoneel	14,8%
managementpersoneel	11,8%
administratief personeel	10,9%
verkooppersoneel	10,9%
productiepersoneel	10,6%
logistiek personeel	9,1%
zorgpersoneel	6,4%
technisch-ondersteunend personeel	6,1%
bouwpersoneel	5,2%
winkelpersoneel	3,6%
zakelijke dienstverlening	3,0%
ict-personeel	2,4%
horecapersoneel	1,8%
schoonmaakpersoneel	1,8%
overige personeel, namelijk	17,3%
	n=330

Van de bedrijven met scholingsbehoefte wil 3% dat het Werkgeversservicepunt Achterhoek contact met hen opneemt om te kijken of men een passende opleiding aan kan bieden.

5.2 Startkwalificatie

De bedrijven denken dat gemiddeld 16% van de medewerkers geen startkwalificatie heeft, dat wil zeggen een schooldiploma op MBO-niveau 2. Het aandeel medewerkers zonder startkwalificatie is relatief hoog in Transport en post, Industrie en nutsbedrijven, Landbouw en Groothandel.

Schema 18. Schatting van het percentage medewerkers dat geen startkwalificatie heeft, dat wil zeggen een schooldiploma op MBO-niveau 2

bedrijfstak	percentage medewerkers zonder startkwalificatie, gemiddeld per bedrijf
Landbouw, bosbouw, visserij, delfstoffenwinning	22,3%
Industrie en nutsbedrijven	25,6%
Bouw	24,8%
Groothandel	22,1%
Detailhandel inclusief autobranche	14,1%
Transport en post	34,6%
Horeca	18,7%
Zakelijke dienstverlening	8,6%
Openbaar bestuur en onderwijs	1,4%
Zorg	6,9%
Overig	13,2%
totaal	16,4%

1% van de bedrijven met medewerkers zonder startkwalificatie wil benaderd worden om te praten over het scholen van deze mensen tot een startkwalificatie.

5.3 Mogelijkheden voor leerbanen/stageplaatsen

Tijdens de enquête gaf 8% van de bedrijven aan, dat men informatie wil ontvangen over het verkrijgen van een erkenning als leerbedrijf.

Een meerderheid van de bedrijven (71%) heeft mogelijkheden voor het creëren van leerbanen of stageplaatsen binnen het bedrijf. Binnen het Openbaar bestuur en onderwijs en de Zorg kunnen relatief veel bedrijven dergelijke leerbanen/stageplaatsen bieden.

Schema 19. Heeft u in uw bedrijf mogelijkheden voor een leerbaan (met arbeidsovereenkomst) of stageplaats (zonder arbeidsovereenkomst)?

bedrijfstak	ja	nee	weet niet	totaal
Landbouw, bosbouw, visserij, delfstoffenwinning	75,0%	25,0%		100% n=16
Industrie en nutsbedrijven	67,5%	27,4%	5,1%	100% n=157
Bouw	69,6%	28,3%	2,2%	100% n=92
Groothandel	54,5%	38,2%	7,3%	100% n=55
Detailhandel inclusief autobranche	73,3%	23,3%	3,5%	100% n=172
Transport en post	58,8%	38,2%	2,9%	100% n=34
Horeca	70,2%	25,5%	4,3%	100% n=47
Zakelijke dienstverlening	74,0%	24,0%	2,0%	100% n=100
Openbaar bestuur en onderwijs	87,1%	10,6%	2,4%	100% n=85
Zorg	78,3%	19,6%	2,2%	100% n=46
Overig	59,1%	40,9%		100% n=22
totaal	71,2%	25,4%	3,4%	100% n=826

39% van de bedrijven met mogelijkheden vindt het goed dat het Werkgeversservicepunt Achterhoek contact opneemt om te praten over het invullen van een leerbaan of stageplaats.

6 > Informatiebehoefte van de bedrijven

6.1 EVC/EVP/Ervaringscertificaat

Via EVC, EVP en het Ervaringscertificaat kan een bedrijf in beeld brengen wat de werknemer al kan en wat hij nog bij moet leren om een officieel diploma te krijgen. Bijna de helft van de bedrijven (48%) zegt al eens gehoord te hebben over EVC, EVP of het Ervaringscertificaat. Binnen de Zorg is de bekendheid het hoogst; 74%. 8% van alle bedrijven wil dat er iemand contact opneemt om informatie te verstrekken over EVC, EVP en het Ervaringscertificaat.

Schema 20. Hebben bedrijven al eens van EVC, EVP en het Ervaringscertificaat gehoord?

bedrijfstak	ja	nee	totaal
Landbouw, bosbouw, visserij, delfstoffenwinning	31,3%	68,8%	100% n=16
Industrie en nutsbedrijven	56,7%	43,3%	100% n=157
Bouw	63,0%	37,0%	100% n=92
Groothandel	40,0%	60,0%	100% n=55
Detailhandel inclusief autobranche	34,9%	65,1%	100% n=172
Transport en post	35,3%	64,7%	100% n=34
Horeca	14,9%	85,1%	100% n=47
Zakelijke dienstverlening	50,0%	50,0%	100% n=100
Openbaar bestuur en onderwijs	54,1%	45,9%	100% n=85
Zorg	73,9%	26,1%	100% n=46
Overig	40,9%	59,1%	100% n=22
totaal	47,5%	52,5%	100% n=826

6.2 Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is de laatste tijd veel in het nieuws binnen ondernemingen. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is verantwoord omgaan met mens en milieu, zonder daarbij het winstogmerk uit het oog te verliezen. Aan de bedrijven is kort uiteengezet wat MVO is, en gevraagd of dit een rol speelt in de onderneming. De meeste bedrijven (70%) geven aan dat MVO een rol speelt in de onderneming. 6% van alle bedrijven wil benaderd worden met informatie over MVO.

6.2 Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is de laatste tijd veel in het nieuws binnen ondernemingen. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is verantwoord omgaan met mens en milieu, zonder daarbij het winstogmerk uit het oog te verliezen. Aan de bedrijven is kort uiteengezet wat MVO is, en gevraagd of dit een rol speelt in de onderneming. De meeste bedrijven (70%) geven aan dat MVO een rol speelt in de onderneming. 6% van alle bedrijven wil benaderd worden met informatie over MVO.

Schema 21. Speelt Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen een rol in de onderneming?

bedrijfstak	ja	nee	weet niet	totaal
Landbouw, bosbouw, visserij, delfstoffenwinning	68,8%	25,0%	6,3%	100% n=16
Industrie en nutsbedrijven	79,0%	15,3%	5,7%	100% n=157
Bouw	64,1%	30,4%	5,4%	100% n=92
Groothandel	67,3%	23,6%	9,1%	100% n=55
Detailhandel inclusief autobranche	72,1%	25,0%	2,9%	100% n=172
Transport en post	70,6%	23,5%	5,9%	100% n=34
Horeca	76,6%	19,1%	4,3%	100% n=47
Zakelijke dienstverlening	70,0%	25,0%	5,0%	100% n=100
Openbaar bestuur en onderwijs	54,1%	43,5%	2,4%	100% n=85
Zorg	65,2%	28,3%	6,5%	100% n=46
Overig	72,7%	18,2%	9,1%	100% n=22
totaal	69,9%	25,2%	5,0%	100% n=826

6.3 Overige onderwerpen

Als het gaat om informatie over scholing, arbeidsmarkt en aanverwante onderwerpen, gaat de interesse van bedrijven met name uit naar regelingen en subsidiemogelijkheden (31%), mogelijkheden voor stageplaatsen (21%), mogelijkheden voor leerbanen (19%) en arbeidsmarktinformatie (16%).

Schema 22. Interesse van bedrijven in informatie

onderwerp	ja	nee	enigszins	totaal
werving van personeel	8,6%	85,1%	6,3%	100% n=826
uitstroom van personeel en ontslagzaken	10,4%	82,7%	6,9%	100% n=826
scholing	9,2%	84,9%	5,9%	100% n=826
employability	9,8%	85,6%	4,6%	100% n=826
regelingen en subsidiemogelijkheden	30,8%	60,8%	8,5%	100% n=826
arbeidsmarktinformatie	16,2%	78,8%	5,0%	100% n=826
mogelijkheden tot het aannemen van jonge werknemers met een arbeidshandicap	12,0%	80,4%	7,6%	100% n=826
mogelijkheden tot het aannemen van werknemers met een handicap, niet per se jongeren	10,4%	82,8%	6,8%	100% n=826
mogelijkheden van leerbanen voor jongeren	18,8%	75,2%	6,1%	100% n=826
mogelijkheden van stageplaatsen voor jongeren	21,1%	72,5%	6,4%	100% n=826
het inhuren van werknemers van SW bedrijven	5,7%	90,4%	3,9%	100% n=826
het uitbesteden van eenvoudige werkzaamheden aan SW bedrijven	3,9%	94,4%	1,7%	100% n=826

7 > De behoefte aan HBO-ers

7.1 De behoefte aan HBO-ers in de komende jaren

17% van de bedrijven verwacht in de komende jaren in het bedrijf een groeiende behoefte aan medewerkers op HBO-niveau. In de Zakelijke dienstverlening (37%) en de Groothandel (24%) is deze het hoogst. Bij het onderzoek in 2009 werd gevraagd of bedrijven dachten dat er in de toekomst een toenemende behoefte is aan hoger opgeleiden bij het bedrijf.

Schema 23. Verwacht men in de komende jaren een groeiende behoefte aan HBO-medewerkers in het bedrijf naar bedrijfstak

bedrijfstak	ja	nee	misschien	weet niet/ geen mening	totaal
Landbouw, bosbouw, visserij, delfstoffenwinning		75,0%	12,5%	12,5%	100% n=16
Industrie en nutsbedrijven	16,6%	75,2%	6,4%	1,9%	100% n=157
Bouw	18,5%	68,5%	10,9%	2,2%	100% n=92
Groothandel	23,6%	52,7%	23,6%		100% n=55
Detailhandel inclusief autobranche	9,9%	83,1%	4,1%	2,9%	100% n=172
Transport en post	2,9%	73,5%	17,6%	5,9%	100% n=34
Horeca	2,1%	95,7%	2,1%		100% n=47
Zakelijke dienstverlening	37,0%	46,0%	12,0%	5,0%	100% n=100
Openbaar bestuur en onderwijs	17,6%	75,3%	4,7%	2,4%	100% n=85
Zorg	19,6%	54,3%	21,7%	4,3%	100% n=46
Overig	9,1%	81,8%	9,1%		100% n=22
totaal	16,7%	71,2%	9,3%	2,8%	100% n=826

De behoefte aan HBO-ers is het grootst in de grotere bedrijven. Van de bedrijven met 100 en meer medewerkers verwacht 43% tot 45% een groeiende behoefte aan HBO-ers in de komende jaren. Bij de kleinere bedrijven is dit beduidend minder.

Schema 24. Verwacht men in de komende jaren een groeiende behoefte aan HBO-medewerkers in het bedrijf naar bedrijfsgrootte

aantal FTE	ja	nee	misschien	weet niet/ geen mening	totaal
0		100,0%			100% n=1
1 t/m 9 FTE	8,2%	82,9%	6,1%	2,9%	100% n=245
10 t/m 49 FTE	16,1%	72,2%	9,2%	2,5%	100% n=436
50 t/m 99 FTE	28,8%	54,2%	15,3%	1,7%	100% n=59
100 t/m 499 FTE	44,6%	33,9%	17,9%	3,6%	100% n=56
500 en meer FTE	42,9%	28,6%	14,3%	14,3%	100% n=7
weet niet	13,6%	72,7%	9,1%	4,5%	100% n=22
totaal	16,7%	71,2%	9,3%	2,8%	100% n=826

In één op de vijf bedrijven (22%) met een groeiende behoefte aan HBO-ers, heeft men behoefte aan technische HBO-personeel. In 16% van de gevallen gaat het om management personeel en bij 15% gaat het om administratief personeel. Verder bestaat een substantiële behoefte aan HBO-ers in de beroepsrichtingen ICT, zakelijke dienstverlening, onderwijzend personeel, verkooppersoneel en vaktechnisch personeel (metaal, hout/meubel).

Schema 25. De beroepsrichtingen waarin men een groeiende behoefte verwacht aan HBO-medewerkers in het bedrijf

beroepsgroep	percentage van bedrijven met een groeiende behoefte aan HBO-personeel
technisch personeel	21,7%
management	15,9%
administratief personeel	15,2%
ict-personeel	8,7%
zakelijke dienstverlening	8,7%
onderwijzend personeel	7,2%
verkooppersoneel	7,2%
vaktechnisch personeel (metaal, hout/meubel)	5,1%
technisch ondersteunend personeel	3,6%
zorgpersoneel	3,6%
bouwpersoneel	2,9%
logistiek personeel	2,9%
detailhandel	1,4%
productiepersoneel	1,4%
horecapersoneel	0,7%
winkelpersoneel	0,7%
anders, namelijk	23,2%
weet niet	0,7%
	n=138

Van de bedrijven met een groeiende behoefte aan HBO-personeel denkt 45% deze behoefte vooral op te lossen door nieuw personeel aan te trekken. 11% wil vooral huidig personeel naar een hoger niveau scholen. 40% denkt beide methoden in gelijke mate te zullen gebruiken. In de Detailhandel wordt opgescholen relatief veel gebruikt (29%).

Schema 26. De manier waarop men in de groeiende behoefte aan HBO-ers denkt te zullen voorzien					
bedrijfstak	vooral door opscholen van huidige werknemers	vooral door aantrekken van nieuwe mensen	beiden	weet ik nog niet	totaal
Industrie en nutsbedrijven	3,8%	50,0%	42,3%	3,8%	100% n=26
Bouw	11,8%	35,3%	41,2%	11,8%	100% n=17
Groothandel		61,5%	38,5%		100% n=13
Detailhandel inclusief autobranche	29,4%	35,3%	35,3%		100% n=17
Transport en post			100,0%		100% n=1
Horeca		100,0%			100% n=1
Zakelijke dienstverlening	10,8%	48,6%	40,5%		100% n=37
Openbaar bestuur en onderwijs	13,3%	33,3%	40,0%	13,3%	100% n=16
Zorg	11,1%	33,3%	44,4%	11,1%	100% n=9
Overig		100,0%			100% n=2
totaal	10,9%	44,9%	39,9%	4,3%	100% n=138

7.2 Het Career Center

Het plan bestaat om in de Achterhoek een Career Center op te zetten. Een instantie om HBO-werknemers te bemiddelen naar bedrijven in de Achterhoek. Voor het leveren van een geschikte kandidaat op HBO of WO-niveau zou men dan geld kunnen vragen. Als een dergelijk Career Center zou worden gerealiseerd, denkt 2% van de bedrijven dat men daar dan ook op korte termijn gebruik van zou maken. 7% denkt op iets langere termijn (langer dan een jaar) gebruik te zullen maken. 75% van de bedrijven zou geen gebruik maken van het Career Center. 16% weet het nog niet.

In de Industrie, de Groothandel, de Zakelijke dienstverlening en in het Openbaar bestuur en onderwijs bestaat relatief veel belangstelling voor het Career Center.

Schema 27. Gaat men gebruik maken van de dienstverlening van het Career Center naar bedrijfstak

bedrijfstak	ja, op korte termijn	ja, op langere termijn (meer dan 1 jaar)	nee	weet niet, wil eerst meer informatie	totaal
Landbouw, bosbouw, visserij, delfstoffenwinning			93,8%	6,3%	100% n=16
Industrie en nutsbedrijven	1,9%	9,6%	70,1%	18,5%	100% n=157
Bouw	2,2%	6,5%	73,9%	17,4%	100% n=92
Groothandel	3,6%	10,9%	76,4%	9,1%	100% n=55
Detailhandel inclusief autobranche	1,2%	3,5%	83,1%	12,2%	100% n=172
Transport en post			85,3%	14,7%	100% n=34
Horeca		2,1%	91,5%	6,4%	100% n=47
Zakelijke dienstverlening	3,0%	12,0%	58,0%	27,0%	100% n=100
Openbaar bestuur en onderwijs	1,2%	10,6%	68,2%	20,0%	100% n=85
Zorg	2,2%	6,5%	73,9%	17,4%	100% n=46
Overig		9,1%	81,8%	9,1%	100% n=22
totaal	1,7%	7,3%	74,8%	16,2%	100% n=826

Bij de grotere bedrijven is de belangstelling voor de dienstverlening van het Career Center groter dan bij de kleinere bedrijven.

Schema 28. Gaat men gebruik maken van de dienstverlening van het Career Center naar bedrijfsgrootte					
bedrijfsgrootte in FTE	ja, op korte termijn	ja, op langere termijn (meer dan 1 jaar)	nee	weet niet, wil eerst meer informatie	totaal
0				100,0%	100% n=1
1 t/m 9 FTE	0,8%	2,0%	86,1%	11,0%	100% n=245
10 t/m 49 FTE	0,9%	8,9%	75,0%	15,1%	100% n=436
50 t/m 99 FTE	8,5%	6,8%	64,4%	20,3%	100% n=59
100 t/m 499 FTE	3,6%	16,1%	44,6%	35,7%	100% n=56
500 en meer FTE		14,3%	28,6%	57,1%	100% n=7
weet niet	4,5%	9,1%	68,2%	18,2%	100% n=22
totaal	1,7%	7,3%	74,8%	16,2%	100% n=826

Een substantieel deel (43%) van de bedrijven met belangstelling voor het Career Center is ook bereid te betalen voor de dienstverlening. 19% zou bereid zijn tot € 1.000 te betalen, 16% zou € 1.000 tot € 2.000 betalen en 8% zou tot € 5.000 willen betalen.

Schema 29. Als de dienstverlening van het Career Center een nieuwe medewerker oplevert, hoeveel is men dan bereid hiervoor te betalen?						
bedrijfstak	niets	tot € 1.000	tot € 2.000	tot € 5.000	weet niet	totaal
Industrie en nutsbedrijven	11,1%	5,6%	11,1%	11,1%	61,1%	100% n=18
Bouw	12,5%	12,5%		12,5%	62,5%	100% n=8
Groothandel		37,5%	37,5%		25,0%	100% n=8
Detailhandel inclusief autobranche	25,0%	12,5%	12,5%	12,5%	37,5%	100% n=8
Horeca		100,0%				100% n=1
Zakelijke dienstverlening	6,7%	6,7%	33,3%	6,7%	46,7%	100% n=15
Openbaar bestuur en onderwijs	10,0%	40,0%	10,0%		40,0%	100% n=10
Zorg		50,0%		25,0%	25,0%	100% n=4
Overig	50,0%				50,0%	100% n=2
totaal	10,8%	18,9%	16,2%	8,1%	45,9%	100% n=74

8 > Tevredenheid over het beroepsonderwijs

8.1 Tevredenheid

Ruim de helft van de bedrijven (59%) is tevreden over de aansluiting tussen het beroepsonderwijs en de beroepspraktijk in het bedrijf. Eén op de vijf bedrijven (20%) is niet tevreden. In de Zorg en de Zakelijke dienstverlening zijn bedrijven het minst tevreden over de aansluiting tussen het beroepsonderwijs en de praktijk in het bedrijf.

Schema 30. Is men tevreden over de aansluiting tussen het beroepsonderwijs en de beroepspraktijk in het bedrijf?

bedrijfstak	ja	nee	weet niet/ geen mening	totaal
Landbouw, bosbouw, visserij, delfstoffenwinning	56,3%	12,5%	31,3%	100% n=16
Industrie en nutsbedrijven	59,2%	18,5%	22,3%	100% n=157
Bouw	67,4%	18,5%	14,1%	100% n=92
Groothandel	52,7%	14,5%	32,7%	100% n=55
Detailhandel inclusief autobranche	58,7%	18,6%	22,7%	100% n=172
Transport en post	50,0%	11,8%	38,2%	100% n=34
Horeca	57,4%	23,4%	19,1%	100% n=47
Zakelijke dienstverlening	50,0%	26,0%	24,0%	100% n=100
Openbaar bestuur en onderwijs	67,1%	22,4%	10,6%	100% n=85
Zorg	54,3%	30,4%	15,2%	100% n=46
Overig	63,6%	13,6%	22,7%	100% n=22
totaal	58,6%	20,0%	21,4%	100% n=826

8.2 Suggesties van bedrijven ter verbetering van de aansluiting

58% weet niet wat er verbeterd zou kunnen worden aan de aansluiting tussen het beroepsonderwijs en de beroepspraktijk in het bedrijf. De overige bedrijven (345) hebben aangegeven wat er verbeterd zou kunnen worden. Deze antwoorden zijn hieronder gecategoriseerd weergegeven.

De meest genoemde verbetering (91 bedrijven) is het meer praktijkgericht maken van de opleidingen. Door de lessen meer praktijkgericht te maken, de leerlingen meer praktijkervaring te laten opdoen via stages en leerlingen eerder in de opleiding stage te laten lopen.

Een deel van de bedrijven (43) vindt dat de leerlingen onvoldoende specifiek worden opgeleid, voor het werk in het bedrijf.

Ook vindt een substantieel aantal bedrijven (34) dat de communicatie of afstemming tussen de school en het leerbedrijf rond stages verbeterd dient te worden. De school zou hier meer tijd aan moeten besteden of zou informatie-uitwisselen en de verwachtingen en taken rond stages beter met het bedrijf moeten bespreken.

Ook vindt een aantal bedrijven (24) dat de leerlingen de basisberoepsvaardigheden en -kennis onvoldoende beheersen.

Daarnaast vinden 19 bedrijven dat de leerlingen algemene basisvaardigheden missen op het gebied van taal en rekenen of kassawerk.

Een deel van de bedrijven (18) vindt dat de leerlingen de juiste beroepshouding missen. Dit heeft onder andere te maken met klantgericht werken en gevoel voor dienstverlening.

Een aantal bedrijven (17) geven aan dat de kennis, vaardigheden of praktijkkennis van de docenten verbeterd zou moeten worden.

De aansluiting tussen theorie en praktijk is volgens 15 bedrijven onvoldoende.

Schema 31. Suggesties ter verbetering van de aansluiting van de beroepsopleidingen op de praktijk in het bedrijf	
suggestie	aantal keren genoemd
Meer praktijkgerichte opleiding, leerlingen meer of eerder met praktijk in aanraking brengen.	91
Meer specifieke of maatwerkscholing voor de subbranche waar het bedrijf in actief is. Specifieker opleiden, minder generiek, minder breed.	43
Betere communicatie met het leerbedrijf en begeleiding door de school bij stages. School moet daar meer tijd aan besteden en/of duidelijker communiceren, o.a. over wat men van het bedrijf verwacht.	34
Betere beheersing van de basisberoepsvaardigheden en basisberoepskennis.	24
Algemene basisvaardigheden Nederlands, rekenen en of kassa.	19
Betere beroepshouding.	18
Kwaliteit van de docenten verbeteren, docenten bijscholen, bedrijfsstages voor docenten, meer	17
Aansluiting tussen theorie en praktijk verbeteren.	15
Beter selecteren op geschiktheid en informeren voordat leerlingen de opleiding ingaan. En	9
Aansluiting in het algemeen verbeteren.	8
Hogere eisen aan leerlingen in opleidingen en examens. Niveau van leerlingen is te laag.	8
Meer of betere theoretische kennis.	8
De instroom van jongeren in ons eigen vakgebied vergroten.	8
Meer aandacht voor motivatie van de leerling.	5
De opleiding is niet actueel.	5
Langere stages	5
Zelfstandigheid van stagiaires verbeteren.	4
Met bedrijven in de regio overleggen waar behoefte aan is.	3
Normen en waarden.	3
Breder opleiden.	3
Bedrijf of de branche/bedrijfstak moet meer zelf verantwoordelijkheid nemen voor de opleidingen.	3
Betere voorbereiding op stage/werk. Weten wat er allemaal bij komt kijken.	2
Meer specifieke modules aanbieden.	2
Anders	22
	n=345

9 > Deelname aan onderzoek en bijeenkomsten

9.1 Deelname aan onderzoek

Eén op de vijf bedrijven wil deelnemen aan een onderzoekspanel, waarbij men twee keer per jaar meedoet aan een korte telefonische enquête over onderwerpen op het gebied van de arbeidsmarkt in de Achterhoek.

Schema 32. Zou men deel willen nemen aan een onderzoekspanel?

bedrijfstak	ja	nee	totaal
Landbouw, bosbouw, visserij, delfstoffenwinning	18,8%	81,3%	100% n=16
Industrie en nutsbedrijven	23,6%	76,4%	100% n=157
Bouw	14,1%	85,9%	100% n=92
Groothandel	12,7%	87,3%	100% n=55
Detailhandel inclusief autobranche	17,4%	82,6%	100% n=172
Transport en post	14,7%	85,3%	100% n=34
Horeca	21,3%	78,7%	100% n=47
Zakelijke dienstverlening	26,0%	74,0%	100% n=100
Openbaar bestuur en onderwijs	17,6%	82,4%	100% n=85
Zorg	26,1%	73,9%	100% n=46
Overig	13,6%	86,4%	100% n=22
totaal	19,5%	80,5%	100% n=826

Aan bedrijven die niet willen deelnemen aan een telefonisch onderzoekspanel is gevraagd of men wél deel wil nemen aan een online onderzoekspanel. 10% van deze bedrijven wil dat.

9.2 Deelname aan branchebijeenkomsten

Het Werkgeversservicepunt Achterhoek gaat branchegericht bijeenkomsten organiseren voor werkgevers. 37% van de bedrijven wil hieraan deelnemen. De bereidheid tot deelname is het hoogst in de Zakelijke dienstverlening en de bedrijfstak Overig (met onder andere cultuur, sport en recreatie).

Schema 33. Is men geïnteresseerd in branchegerichte bijeenkomsten?

bedrijfstak	ja	nee	totaal
Landbouw, bosbouw, visserij, delfstoffenwinning	18,8%	81,3%	100% n=16
Industrie en nutsbedrijven	39,5%	60,5%	100% n=157
Bouw	35,9%	64,1%	100% n=92
Groothandel	41,8%	58,2%	100% n=55
Detailhandel inclusief autobranche	23,3%	76,7%	100% n=172
Transport en post	47,1%	52,9%	100% n=34
Horeca	40,4%	59,6%	100% n=47
Zakelijke dienstverlening	55,0%	45,0%	100% n=100
Openbaar bestuur en onderwijs	36,5%	63,5%	100% n=85
Zorg	32,6%	67,4%	100% n=46
Overig	50,0%	50,0%	100% n=22
totaal	37,3%	62,7%	100% n=826

rijnland
advies

Postbus 35
7030 AA Wehl

T 0314 – 682 888
info@rijnlandadvies.nl
www.rijnlandadvies.nl